

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34   **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

Основою для розвитку цифрових технологій є сприятливе середовище та доступність інфраструктури. Ухвалення закону «Про віртуальні активи» у 2022 році легалізує віртуальні активи. Повноцінний запуск PayPal в Україні дозволяє надсилати та отримувати міжнародні Р2Р-платежі. Цифрові послуги доступні простіше та швидше через Інтернет, забезпечуючи більше вибору продуктів та послуг. Технологія дозволяє фінтех-компаніям збирати більше інформації про клієнтів, пропонуючи персоналізовані послуги. Однак, використання цифрових технологій несе певні ризики, пов'язані з кібербезпекою та захистом особистих даних. Україна має амбітні плани щодо цифровізації, частка цифрової економіки у ВВП повинна зрости до 65% до 2030 року [6]. Цей розвиток допоможе стимулювати економічне зростання та інтеграцію України у глобальну цифрову економіку.

Література

1. Коваленко В. В. Розвиток FinTech: загрози та перспективи для банків України. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 4(09). С. 127–133.
2. Волосович С. В. Домінанти технологічних інновацій у фінансовій сфері. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 33(1). С. 15–22.
3. Павленко Л. І. Фінансові технології: розвиток і регулювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1193–1200.
4. Цирулик С. В. Тенденції розвитку FinTech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. *Бізнесінформ*. 2018. № 10.
5. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
6. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
7. Onyshchenko, S., Yanko, A., Hlushko, A., Maslii, O. (2023). Economic cybersecurity of business in Ukraine: strategic directions and implementation mechanism. *Economic and cyber security*. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 30–58. doi: <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-98-5.ch2>

УДК 336.14:001.891

Белов Олександр Віталійович,
кандидат економічних наук
ІСЕІ (Україна)

Свистун Людмила Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ЕНДАВМЕНТНІ ФОНДИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ НАУКИ В УКРАЇНІ

Ендавмент (англ. endowment) – фінансовий фонд, який створюють спонсори для неприбуткових організацій з метою фінансової підтримки їх діяльності. Отриманий дохід спрямовується на цілі визначені надавачем ендавменту. Це один з потужних джерел фінансування науково-технічної діяльності університетів світу. Наскільки він потужний нам дає уявлення співставлення даних таблиць 1 і 2. Іншими словами обсяг ендавменту 6 найбільших університетів США перевищує весь річний номінальний ВВП України за цей же період, а також ще багатьох країн світу.

Таблиця 1

Обсяги ендавментів за 2023 рік найбільших шести приватних університетів США

Заклад	Штат	Обсяг ендавменту (млн доларів США за 2023 фінансовий рік)
Гарвардський університет	Массачусетс	49 495
Ельський університет	Коннектикут	40 747
Стенфордський університет	Каліфорнія	36 495
Прінстонський університет	Нью-Джерсі	34 059
Массачусетський технологічний інститут	Массачусетс	23 453
Університет Пенсільванії	Пенсильванія	20 963
Всього		205 212

Джерело: «U.S. and Canadian 2023 NCSE Participating Institutions Listed by Fiscal Year 2023 Endowment Market Value, Change in Market Value from FY22 to FY23, and FY23 Endowment Market Values Per Full-time Equivalent Student» (XLSX). National Association of College and University Business Officers (NACUBO). February 15, 2024. Archived from the original on May 23, 2024. Retrieved May 23, 2024.

Таблиця 2

Обсяги ВВП за 2020-2023 рік України та деяких інших країн, ВВП, яких є співставним сумарного обсягу ентавменту 7 приватних університетів США, млрд дол. США [1]

Країна	2020	2021	2022	2023
Ukraine	157	200	162	179
Kuwait	108	142	183	162
Slovak Republic	107	119	116	133
Bulgaria	70	84	90	102
Lithuania	57	67	71	78

Таким чином, стимулювання використання такого інструменту як ендавмент стане ще одним джерелом фінансування науково-технічної діяльності з одного боку, а з іншого буде, так би мовити стимулом підвищення якості надання послуг вітчизняними університетами, адже в більшості випадків саме успішні випускники стають тими, хто наповнює ендавментні фонди рідної альма-матер, якщо спиратися на досвід університетів США.

Література

1. World Development Indicators. DataBank. Worldbank. 2024. URL: <https://databank.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG/1ff4a498/Popular-Indicators>.

УДК 336.71

*Мостовенко Наталія Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент
Луцький національний технічний університет (Україна)*

КРЕДИТУВАННЯ У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Інноваційно-інвестиційне проектування супроводжується поєднанням багатьох особливих чинників, що притаманні як інноваційній так і інвестиційній діяльності, оскільки відбувається поєднання цих двох напрямів. Насамперед, метою такого проектування є довгострокове та стале зростання бізнесу (фірми, організації). Коротко зупинимось на таких ключових особливостях інноваційно-інвестиційного проектування.

По-перше, існує достатньо високий рівень ризику та невизначеності. Інноваційні проекти передбачаються використання нових продуктів, впровадження нових технологій чи методів виробництва, не протестованих ринком. Тому, якщо порівнювати інноваційні проекти зі звичайними, то ризик фінансових втрат є більшим.

По-друге, часто виникає необхідність залучення великих обсяг початкового (стартового) капіталу. Якщо мова йде про великі проекти, що потребують тривалих досліджень, вагомих витрат на розробку методів виробництва, нових матеріалів, тестових зразків чи закупівлю нового спеціалізованого чи унікального обладнання – усе це вимагає значних капіталовкладень.

По-третє, значну роль у інноваційному процесі відіграють інтелектуальні ресурси. Тому важливим є не лише залучення спеціалістів, здатних реалізувати проект, а й забезпечення їх усім необхідним, створення належних умов для творчої пошукової праці, що вимагає чіткого дотримання термінів (раундів) фінансового забезпечення проекту.

Четвертою особливістю є достатньо тривалий термін окупності інвестицій. Тому від бізнесу, інвесторів та кредиторів вимагається чітке дотримання стратегії та налаштованість на довгострокове дотримання результатів, а отже прибутків.

Отже, зважаючи на вказані особливості, що притаманні інноваційно-інвестиційним проектам, варто зазначити, що вони вимагають комплексно підходу, ретельно продуманої фінансової стратегії та постійного моніторингу можливих ризиків, оцінки факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на кожному етапі виконання проекту.

Незважаючи на усі переваги й недоліки кредитування як одного із джерел фінансування інвестиційного процесу, воно продовжує залишатися важливим інструментом в реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів.

Розглянемо основні проблеми, що виникають у представників вітчизняного бізнесу при використанні кредитів на інноваційні цілі. Значні відсоткові ставки та комісії. Для українських підприємств в умовах сьогодення кредитні ставки часто залишаються високими, а термін погашення обмеженим. Це ускладнює фінансування довгострокових інноваційних проєктів, які мають тривалий період окупності. Більш тривалі терміни погашення заборгованості доступні юридичним особам, які мають досвід провадження господарської діяльності, стійкий фінансовий